

FILLÉRES KÖNYVTÁR

260

PIROSKA MESÉT OLVAS

SZERKESZTI PÓSA LAJOS

IRTA

LENGYEL LAURA

16756

260.

P. SINGER BUDAPEST

260. Ára kötve 60 fill.

SINGER és WOLFNER Kiadása BUDAPESTEN

FILLÉRES KÖNYVTÁR

Elbeszélések, regék, történelmi elbeszélések, versek, szindarabok, útleírások gyűjteménye. Magyar fiuk, magyar leányok számára. Szerkeszti Pósa Lajos.

Egyes szám ára 60 fillér.

Szám	Most jelentek meg:	Korona
318.	Garády Viktor. Kis világ — nagy világ. Sok képpel	— .60
319—320.	Lengyel Laura. Az árva leány. Történelmi elbeszélés. Képekkel	1.20
321.	Havas István. Bence bácsi. Históriás tört. elbeszélés. Képekkel	— .60
322—324.	Gaal Mózes. Mókás. Komoly történet egy mókás fiúról. Képekkel	1.80
325—326.	Farkas Pál. Egy magyar fiú Napoleon seregében. Elbeszélés. Képekkel	1.20
327—328.	Farkas Pál. Laci Törökországban. Elbe- szélés. Képekkel	1.20
329—331.	Lengyel Laura. A három galamb. Törté- nelmi elbeszélés. Képekkel	1.80

Ezelőtt jelentek meg:

1.	Mikszáth Kálmán. Huszár a teknőben	— .60
2.	Bársony I. Jó az Isten. Elbesz. Képekkel	— .60
3.	Bodonyi N. Matyi meg Kati. Mese. Képekkel	— .60
4—5.	Madarassy L. A kis hadsereg. Tört. elb.	1.20
6.	Pósa Lajos. Haza. Szabadság. Hazafias költemények és szavalmányok. Képpel	— .60
7.	Fáy J. Béla. A kínai óriás. Az arany tollu tyúk. Két mese. Képekkel	— .60
8.	Margittay D. Illés gróf és Olga grófkisasz- szony. Képpel	— .60
9.	Murai K. Komédiás Palkó. Róka Pál fur- fangjai. Két tréfás történet. Képpel	— .60
10—12.	Jókai Mór. A medvék országában. Elbeszélés	1.80
13.	Hetyei Gábor. Mondák, regék	— .60
14.	Szalay Emil. A zöld madár. Mesesok képpel	— .60
15.	Bodonyi N. A kistornyai lelkész. Elb. Kép.	— .60
16—17.	Madarassy L. Harc az állatokkal. Elb. Kép.	1.20
18.	Magyar költők. Irták többen. Arcképekkel	— 60
19.	Gyermekszínház. Három egyfelv. szindarab	— .60
20.	Gárdonyi G. Tarka-barka történetek. Kép.	— .60
21—23.	Gaal Mózes. Mindent a hazáért. Tört. elb.	1.80
24.	Tábori Róbert. Vidám történelem. Vig elbeszélés képpel	— .60
25.	Árpád népe. Képek hazánk ezredéves mult- jából. Irták Sebők Zs., Pósa L., Tábori R., Gaal M., Kemechey J., Egri Gy., Tutsek A.	— .60
26—28.	Malonyay D. A Nilus országából. Sok képpel	1.80
29.	Herman Ottóné. Sok vers, sok kép. Gyerekekről gyerekeknek	— .60
30.	Kacziány Ödön. Három ajándék. Sok képpel	— .60

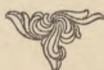
	31.	Tábori Róbertné. Hét mese	---	---	60
	32.	Sebők Gy. Egér a kaszárnyában. Sok képpel	---	---	60
	33.	Tábori Róbert. Gábor Aron. Tört. elbesz.	---	---	60
34—35.	Herman Ottóné. A Csóri és a Móri. Történetek az állatvilágból. Sok képpel	---	---	1.20	
	36.	— Seregély kisasszony emlékiratai	---	---	60
	37.	Herczeg F. Az uj nevelő. Elb. Képekkel	---	---	60
38—39.	Madarassy L. Mari és Tamás. Elb. Képek.	---	---	1.20	
	40.	Sas Ede. Cirmos Cica királysága. 3 képpel	---	---	60
	41.	Gegus Ida. Mesék. Képpel	---	---	60
	42.	Benedek Elek. Kis Miklós. Képpel	---	---	60
	43.	Pósa Lajos. A szabadságharc hősei. Képek az 1848—49. szabadságharcból	---	---	60
44—45.	Andrássy Lidike. Tarka könyv. Mesék, elbeszélések, versek. Képpel	---	---	1.20	
	46.	Gárdonyi Géza. Mindentudó Gergely bácsi első könyve. Képpel	---	---	60
	47.	Egri György. Karika király haragja. Képpel	---	---	60
48—50.	Gaal M. Balassa vitéz. Tört. elb. Képekkel	---	---	1.80	
	51.	Gauss Viktor. Hegyen-völgyön. Képek az állatvilágból	---	---	60
	52.	Lőrinczy György. Kis falum. Elb. Képpel	---	---	60
	53.	Sebők Zsigmond. Erzsébet királyné	---	---	60
	54.	Gyarmathy Zs. Mari néni mankója. A remete	---	---	60
	55.	Sebők Zs. A kis mérnökök. Elb. Képpel	---	---	60
56—57.	Margittay Dezső. Tilos a páva. Elb. Képpel	---	---	1.20	
	58.	Kövér Ilma. Kis lányok, nagy lányok. Elb.	---	---	60
	59.	Gauss Viktor. A piros köpönyeg. Elbesz. a magyar szabadságharcból. Sok képpel	---	---	60
60—61.	Madarassy László. Az amerikai őserdőben. Egy magyar fiú viszontagságai. Gyermekegény képekkel	---	---	1.20	
	62.	Pósa Lajos. Harangvirágok. Verseks regék, mesék	---	---	60
	63.	Barta Irén. Enyém. Elbeszélés. Képpel	---	---	60
	64.	Bodonyi N. Szegény ember dolga. Elbesz.	---	---	60
65—66.	Béla Henrik. A kis herceg. Sok képpel	---	---	1.20	
	67.	Juhász Béla. Ilona. Történeti elbeszélés. 1 képpel	---	---	60
	68.	Kornélia néni. A kis hősök. Hamupipőke	---	---	60
	69.	Virágregék. Írták: Andrássy Lidike, Bárszony I.-né, Harmath L., Sebestény Gy.-né	---	---	60
	70.	Lampérth G. Elmúlt időkből. Tört. rajzok	---	---	60
	71.	Thury Zoltán. Mese egy kis házból	---	---	60
	72.	Sebők Zsigmond. Petőfi Sándor. Képpel	---	---	60
	73.	Lőrinczy György. A becület útján. 5 elb.	---	---	60
74—76.	Gauss Viktor. Fajankó, a bártfai híres fabáznak mulatságos története	---	---	1.80	
	77.	Gegus Ida. Tündérmesék. I.	---	---	60
	78.	— Tündérmesék. II.	---	---	60
	79.	Benedek Elek. Elek apó meséi I.	---	---	60
	80.	Tábori Róbert. A jég-tündér	---	---	60
	81.	Kövér Ilma. A Jánoska koronája	---	---	60
	82.	Gaal Mózes. Három székeklyfiu	---	---	60
	83.	Gauss Viktor. Sárga violák	---	---	60

84.	Szabóné Nogáll Janka. A kis koei és más történetek	— .60
85.	Lőrinczy György. Igaz történetek	— .60
86—88.	Gaal Mózes. A vasember	1.80
89—91.	Benedek Elek. Édes kicsi gazdám	1.80
92.	Gauss Viktor. Adria gyöngye	— .60
93.	Sas Ede. Munkácsy Mihály	— .60
94.	— Vörösmarty Mihály	— .60
95.	Gaal Mózes. A koldusvezető. Elbeszélés	— .60
96.	Holló Sárika. Tündérmesék, harmadik kötet. Nyolc mese	— .60
97.	Krúdy Gy. Hortobágy. Elb. sok képpel	— .60
98—99.	Havas István. Konez Márton. Elbeszélés a kuruc világból. Mühlbeck K. rajzaival	1.20
100.	Petőfi Sándor költeményei az ifjuság számára összeválogatva	— .60
101.	Tutsek A. Évike vándorlása	— .60
102.	Gaal M. Bem apó. Történeti elbeszélés	— .60
103—104.	Tábori R. Mátyás ifjusága. Tört. elbesz.	1.20
105.	Krúdy Gy. Utazás a Szepességben	— .60
106.	— A Tisza. Elbeszélés	— .60
107.	Sebők Zsigmond. Két árvizes gyerek. Elbeszélés	— .60
108.	Garády Viktor. Hol a vitéz? Elbeszélés	— .60
109.	Bácskai E. A meghódított föld. Földr. kép.	— .60
110—112.	Garády V. Kerek erdő. Történetek, képek az állatvilágból, sok képpel	1.80
113.	Tábori Róbertné. A Galambvölgyben	— .60
114—116.	Benedek E. A mesemondó. Elb. képekkel	1.80
117—118.	T. Tutsek A. Lottika és egyéb elbeszélések	1.20
119.	Ambrozovicsné M. I. Washington élete	— .60
120—122.	Tábori Róbert. Oceánia. Elb. Képekkel	1.80
123.	Sas Ede. Toldi költője. Képekkel	— .60
124.	Krúdy Gyula. Sziklazuzó hajók. Elb. kép.	— .60
125.	Gárdonyi G. A nagyapó tréfái. Képekkel. Első gyűjtemény	— .60
126.	— A nagyapó tréfái. Képekkel. Második gyűjtemény	— .60
127.	— Harmadik gyűjtemény	— .60
128.	Garády V. Magduska meséi	— .60
129.	Lőrinczy György. Bárá Eötvös József	— .60
130—131.	Tóth Béla. Anekdóták képekkel	1.20
132.	Krúdy Gyula. Letűnt századok. Tört. elb.	— .60
133—135.	Gaal Mózes. A vasember fia. Történeti elbeszélés képekkel	1.80
136.	Krúdy Gy. A király palástja. Tört. elbesz.	— .60
137.	Sas Ede. Biharország. Elbeszélés	— .60
138.	Egri György. Igaz is, nem is. Mesék, tört.	— .60
—	Első gyűjtemény	— .60
139.	— Második gyűjtemény	— .60
140.	— Harmadik gyűjtemény	— .60
141.	Sebők Zsigmond. Maczkó úr első utazása. Képekkel	— .60
142—143.	— Maczkó úr második utazása	1.20
144.	— Maczkó úr harmadik utazása	— .60

Piroska mesét olvas.

IRTA:

LENGYEL LAURA.

BUDAPEST,
SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSA
ANDRÁSSY-UT 10.

*J. de m.
739 i.*

11.756/260

M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRA
II. Nyom. Növevények napló
1943 év 413 sz.

26384 RADÓ IZOR BUDAPEST.

Piroska mesét olvas.

Valaha régen, valahol, messze földön, heted-hét országon túl élt egy tündér. Annak volt egy kis leánya. A tündér nagyon szerette a kis leányát, mert aranyos, kedves teremtés volt. Így éltek boldogan a tündér palotában, míg egyszer egy gonosz manó, a ki mindenféle varázsláshoz értett, meg nem irigyelte boldogságukat.

A tündérasszony nagyon jói tudta, hogy a gonosz manó az ő megrontásukra törekszik és megparancsolta a leányának, hogy a várat körülzáró kertet soha sem szabad elhagynia. A gonosz manó oda nem tudott bemenni, de mindig ott settenkedett a kert körül, várva a jó alkalmat, mely a kis tündérleányt kezére adja.

De nehezen ment ám a dolog, mert a tündérleány mindig megtartotta azt, a mit anyja neki parancsolt. A gonosz manó csábítgatta édességgel, játékszerrel, de a kis leány rá se hallgatott.

A gonosz manó egyszer kis fiúnak öltözött és elkezdett sírni, jajgatni a kert ajtaja előtt.

A tündérleány sajnálkozva kérdezte tőle:

— Mi bajod? Miért sírsz?

— Jaj, jaj! . . . Kitörtem a lábamat.

— Szegény fiú, — mondta a tündérleány — gyere be! Az én édes jó anyám majd gyógyító fűvet tesz a fájós lábadra és meggyógyúlsz.

— Jaj, jaj! Mit ér az? . . . Hiszen nem bírok mozdulni!

No várj, hát én segítek neked.

Kilépett az ajtón. De a fájós lábú fiú helyett a gonosz manó állt vele szemben. Megragadta a kezét.

— Végre megvagy!

Sírt, könnyörgött a kis leány, de a gonosz manó elvitte messzire, egy kertbe letette és virággá varázolta.

— Itt fogsz élni, itt fogsz hervadozni és búsulni édes anyád után. A neved ezentúl árvácska lesz.

A tündér, mikor hazaérkezett, rögtön megtudta a nagy szerencsétlenséget. Meg se pihent, hanem röpiült egyenesen a tündérkirálynéhez.

— Hallottam a dolgot, — mondta a királyné szomorúan. — Kis leányod jószívűségének lett az áldozata. Igazán sajnálom, hogy most nem segíthetek rajtad.

— Oh felséges királyném! — zokogott a tündér, lába elé borúlva és könnyel áztatva a királyné kezét, — a te hatalmad oly nagy!

— Nagy, nagy, de nem végtelen, mint a hogy ti hiszitek. Én sem tehetem mindig azt, a mit akarok. Most nincs módomban megtörni a gonosz manó varázsát. De hallgas reám. Most a te könnyed égeti a kezemet. Egy anyá-

nak bánatkönnye! Lányodat egy anyának örömkönnye fogja majd megváltani! Most menj békével haza, nem mondhatok többet.

A tündér búsan ment haza és aztán minden reggel, minden este forró könnyet hullatott az ő kis leánya után, a ki, mint árvácska, búslalodott egy nagy kert közepében.

A kert mellett, hol az árvácska búslakodott, állt egy nagy ház. Abban a nagy házban, már két hét óta szomorúan járt-kelt mindenki. A ház asszonya nagy beteg volt. Ki tudja: fölépül-e még valaha szegény?

De legszomorúbb volt a kis János, a ki két hét óta vérző szívvel nézte anyja szenvedését. Ha egyedül maradt, mindig kérte a jó Istent, hogy gyógyítsa meg az ő édes anyját. A tiszta szívből fakadó imádság mindig feljut az égbn, az Úr trónja zsámolyához.

Most éppen a kertben sétál a kis János, megáll, összekulcsolja a kezét és halkán imádkozik.

Aztán lenéz a földre és megpillantja a kis árvácskát.

— Anyuskám örülni fog ennek a szép szelid virágnak, fölviszem neki.

Lehajolt és gyöngéden leszakította a virágot. Aztán bement édes anyjához és így szólt:

— Anyuskám, nézd, milyen szép, milyen szelid virág! Te rád gondoltam és elhoztam neked.

A beteg anya szívéből mély sóhajtás szakadt föl és így szólt magában:

— Nehéz megpróbáltatást mértél reám, Istenem, de nem panaszkodom, mert szeretőszívű gyermeket adottál nekem.

És örömében kicsordult a könny szeméből és ráhullt a kis virágra. Aztán lehajtotta fejét a párnára és üdítő mély álomba merült.

János anyja még aznap jobban lett s a tudós doktorok fejüket csóváltatták.

— Itt valami csoda történt.

— Csoda bizony! A gyermeki szeretet csodát mívelt!

— Hol van a kis árvácska? — kérdezte a beteg körülnézve.

De a kis virágot nem látta senki, nem lelte meg sehol. Az anya örömkönnye megváltotta a kis árvácskát s a tündérleány boldogan repült haza anyja keblére.

— Jaj de szép mese volt! — kiáltá Juliska összecsapja kezét örömében, — olvass még tovább is, Piroska!

— Nincs tovább az ének, vége a mesének!

Három kis leány.

— Édes anyuskám, — mondta Lidike, — ha megengeded, holnapután, a születésem napjára meghívom egy pár iskolatársnőmet uzsonnára.

— Jól van, — mondta anyus mosolyogva, — csak hívd meg kis barátnőidet, szívesen látom őket.

— Aztán lesz-e jó habos-kávé? — kérdezte Aranka, a ki nagyon szeretett nyalakodni.

— Lesz, lesz, — bólintott anyus mosolyogva, — te kis torkos, neked mindig csak ilyesmin jár az eszed.

— Jaj, édes anyuskám, egy évben csak egyszer van ám születésnap. Úgy-e csokoládé tortát is kapunk?

— Ne alkudozzál. Aranka, — mondta anyus szeliden, — lesz, a mi lesz, éhen nem haltok, az bizonyos. Hanem most veled kell beszélnem, Lidike, tulajdonképen hány vendéget hívsz uzsonnára?

Lidike ujján kezdte számolni vendégeinek nevét.

— Meghívtam Mariskát, Ilkát, Olgát és Katát. . . .

— Katát, — mondta Aranka ajkát bigyesztve, — mi szükségünk van nekünk Katára?

— Ki az a Kata? — kérdezte anyus, —
— még eddig nem láttam nálatok.

— Csergő Kata, igen jó kis lány, — felelt Lidike, — most mellette ülök és igen jó barát nőm.

— Egy varrónő leánya, — mondta Aranka csúfondárosan mosolyogva.

— Úgy? — fordúlt anyus Aranka felé — és egyéb kifogásod nincs Kata ellen?

— É nekem semmi kifogásom nem volna, anyuskám, — sietett Aranka mentegetni magát. — Én nem csúfolok senkit a szegénységért. Most se szóltam volna semmit, ha Lidike olyan nagyon össze nem barátkozik avval a leánynyal. Mindig kopott, foltos ruhában jár, ócska könyvei vannak és Nelli is mondta a multkor, hogy ő nem érti Lidit, végre is egy varrónő leánya nem mihozzánk való. A multkor Nelli sétálni ment a nevelőnőjével és találkozott Katával, a mint ruhát vitt haza, így hát láthatod, anyuskám . . .

— Egyelőre csak azt látom, — mondta anyus szigorú hangon, összehúzott szemöldökkel, — egyelőre csak azt látom, hogy rosszszívű, rosszlelkű gyermek vagy és ez nagy szomorúságot okoz nekem. Adja Isten, hogy magad is minél előbb belássad: milyen igazságtalan voltál az imént. Most nem akarok veled többet beszélni, csak annyit mondok, hogy a kis Csergő Kata igen derék, jóra való kis leány lehet, ha anyjának segít és én most már elvá-

rom tőled, Lidike, hogy Katát mindenesetre hívd meg holnaputánra.

Aranka szégyenkezve sütötte le szemét, de alig ment ki anyus, daczos, haragos mozdúlat-tal fordúlt Lidikéhez:

— Tegyetek, a mit akartok, én még sem fogok ilyen sápadt, kopott leánynyal barátkozni. És tudd meg, Lidike, hogy én mellém ne merd ültetni azt a kopott kis leányt, mert én felugrok a székemről és kiszaladok a szobából.

— Légy nyugodt, — felelt Lidike nyugodtan, — Kata az én barátnőm és ő én mellett fog ülni.

Aranka még másnap is duzzogott, mikor iskolába mentek. Nem értette, hogy mit akar Lidike ezzel a Csergő Katával? Nelli biztosan megint csúfolni fogja őket a kopott barátnővel, s ime még anyus is Lidi és Kata pártjára állt.

Az iskolában azonban gyorsan elfelejtette az egész dolgot, mert a számtani órán oly nehéz példát adott fel a tanító néni, hogy semmiképpen se bírt vele boldogulni. S hiába kérte legjobb barátnőjét, Nellit, hogy segítsen rajta, az csak a vállát vonogatta:

— Elég bajom lesz, míg magam meg tudom csinálni, csak még készen legyek vele az óra végéig.

Aranka izgatottan rágesálta czeruzáját és kétségbeesetten nézett körül. E pillanatban egy szelíd, barátságos hang hallatszott a háta mögött. Csergő Kata szólt hozzá:

— Aranka, én szívesen segítek rajtad. Meg nem csinálom a példát, a tanító néni méltán megharagudnék ezért reád és reám is. De neked nincs is szükséged erre. Meg vagyok győződve róla, hogy magadtól is meg tudod csinálni a dolgot, ha útmutatást adok neked egy-két dologra, a mit most nem értesz. Akarod, hogy segítsek rajtad?

Arankának vérpiros lett az arcza és halkan, akadozva felelt:

— Én igazán nem érdemlem meg ezt tőled, Kata?

— Ne is beszéljünk erről, — szólt Kata halkan, — inkább mutasd meg, hogy mi okoz neked nehézséget?

— Ezt itt nem értem, — suttogott Aranka halkan, mert nagyon megszégyenítette Kata jósága.

Csergő Kata pár szóval megmagyarázta a dolgot és Aranka a kapott utasítás után igen jól megoldotta a feladatot.

— Látod, — mondta Kata a tíz perces szünet közben, — látod, mondtam én, hogy meg tudod csinálni magadtól is.

— A te magyarázatod nélkül sohase lettem volna kész a dologgal. Te nagyon jó vagy.

— Miért? Ez kötelességem volt. A tanító néni is azt mondta, hogy szeressük egymást és segítsünk egymáson, ott, a hol lehet és a hol tudunk. Persze, te helyetted nem csináltam volna meg a dolgozatodat, de egy kis magya-

rázattal, útbaigazítással mindig szívesen szolgálok neked s tudom, hogy ez ellen a tanító néinek se lesz soha kifogása.

— Kata, — mondta Aranka könnyes szemmel, — én nagyon megbántottalak tegnap. Nem akartam, hogy Lidike meghívjon uzsonnára és együtt csúfoltalak Nellivel... én... igazán nem érdemlem meg tőled, hogy ilyen jó légy hozzám.

Sírásba fúlt a hangja és Kata szelíden simogatta a fejét.

— Édes Arankám, ne beszéljünk többet a dologról. Csekélység volt az egész az arczodról látom, hogy megbántad és nem fogsz engem bántani, vagy csúfolni. Nem is érdemelném meg tőled, mert én igazán szeretlek téged is, Lidikét is. Felejtsük el hát a dolgot örökre, ha te is úgy akarod.

Aranka átölelte Katát és a két kis leány összeecsókolodzott. E pillanatban lépett hozzájuk Lidike, ki bámúlva nézte ezt a jelenetet.

Aranka gyorsan testvéréhez fordult:

— Édes Lidikém, egy nagy szivességre kérelek. Úgy-e, nem tagadod meg tőlem? Engedd meg, hogy Kata én mellettem üljön a holnapi uzsonnánál. Mától fogva ő az én legjobb barátnőm és szeretném, ha mindig mellettem lehetne.

Mikor hazaértek, Aranka egyenesen édes anyjához sietett:

— Édes anyuskám, bocsánatot kérek teg-

napi magam viseleteért. Igyekezni fogok, hogy többé ne okozzak neked szomorúságot. Édes anyuskám, én nagyon jól fogom magamat viselni és olyan boldog lennék, ha Katát meghívnád a mi falusi birtokunkra nyaralni. Szegény olyan sápadt és a falusi levegő nagyon jót tenne neki.

— Jól van, jól, te kis szeleburdi, — mosolygott édes anyja, — meglátom, hogy lesz, mint lesz, de előbb beszélnem kell Katával.

És Csergő Kata Lidikével, meg Arankával töltötte a nyarat, nemcsak ezt, hanem minden nagy vakácziót, míg csak a tanítónői oklevelet meg nem kapta, mert a három leány e naptól kezdve zavartalan jó barátságban élt és anyus boldog örömmel nézte ezt a barátságot.

Márton bácsi.

Márton bácsit mindenki ismerte a faluban. Mindenki ismerte, de senki se szerette.

Ezen pedig nem kell csodálkozni, mert Márton bácsi olyan mogorva, haragos ember volt, hogy a ki csak tehetette, kitért az útjából. Isten szép vagyonnal, nagy gazdasággal áldotta meg, de azért mindig olyan arczczal járt-kelt a faluban, mintha valami különös istencsapás volna rajta.

A feleségét régen eltemette s gyermeke nem maradt. Mondják, hogy míg a felesége élt, — áldott jó asszony volt szegény, — Márton is más természetű ember volt. De hát ez már régen elmúlt, csak az öregebb férfiak, asszonyok emlegették néha-néha, hogy volt egy idő, mikor Márton bácsi is tudott gyönyörködni a jó Isten áldásában, embertársai társaságában. A fiatalabbak már nem tudtak arról semmit. Hát még a gyermekek!

Márton bácsi nem tűrhette a gyermeket, nem tűrhette a sírásukat, nem állhatta a nevetésüket. A falu gyermekei ismerték Márton bácsit és félénken kitérték az útjából, mikor a mogorva, öreg ember szembe ment velük az utcán.

Hideg októberi este volt, hogy Márton hazafelé tartott. Most is egyedül volt, mint rendesen. Az eső szitált és Márton még haragosabb volt, mint rendesen szokott lenni.

Már éppen háza ajtaja előtt állt, mikor egyszerre csak gyöngesírás hangja ütötte meg a fülét.

— Már megint valami csavargó gyerek és éppen az én ajtóm küszöbére kell telepedni a mihasznának! No, de majd adok én neki!...

Felrántotta a küszöbön ülő gyermeket. Egy négy éves kis leány állt vele szemben.

A gyermek nagyon sápadt volt és szemében könnyek égtek. Kis vézna testét rongyos, kopott ruha fődte:

Márton rákiáltott:

— Hát te mit keressel itt, te kis mihaszna?

A gyermek sírástól reszkető hangon felelt:

— Ne haragudjék bácsi, szegény árva leány vagyok. Se apám, se anyám. Kint fekszenek a temetőben, hát gondoltam, én is oda megyek...

— No... no...

— De aztán olyan hideg volt, elfáradtam... Leültem ide a küszöbre pihenni... Most már megyek tovább...

— Tovább? Hova?

— A temetőbe. Nincs nekem már más helyem a világon.

Márton megcsóválta a fejét:

— Hogy is ne... Miféle beszéd ez? Jer be velem rögtön!

Azzal kézen fogta a gyermeket és bevezette a jó meleg konyhába.

Zsuzsi, a vén gazdaasszony, összezsáptá a két kezét, mikor gazdáját meglátta:

— Uram Isten! A nemzetes úr egy kis gyermekkel.

— Ne locsogjon kend annyit, — mordult mérgesen Márton a gazdasszonyra, — hanem fusson, hozzon ki egy csupor meleg tejet. Nem látja, hogy oda van ez a szegény gyermek?

Zsuzsi vitte a tejet. A kis leány már akkor egy széken ült és Márton vigasztalgatta. Olyan szép, szeliden beszélt hozzá, hogy Zsuzsi majd elejtette a tejes bögrét, míg gazdáját hallgatta:

— No ne sírj, kis galambom. Idd ki szépen ezt a meleg tejet. Azután aludjál nyugodtan, itt nem bánt senki.

A kis lány aztán szépen elmondta az esti imádságát:

— Édes jó Istenkém, engedd meg, hogy én is felmehessek a mennyországba, hogy ne legyek ilyen árva.

Márton félre fordította az arcát, tele lett könnyel a szeme.

Pedig régen nem sírt már. Mikor feleségét kikísérte, a jó asszony koporsójára hultak utolsó könnyei. S mintha szívét is eltemették volna azzal az áldott teremtéssel.

Most két nehéz könny gördült le arcán. Márton újra megtalálta a szívét.

Úgy érezte, mintha új életre támadt volna.

Aztán gondolt magában valamit, de erről nem szólt senkinek. Csak nézte az alvó gyermek arcát, aztán lehajolt és gyöngéden megcsókolta a kis lány homlokát.

Azután felnézett az égre és úgy maradt sokáig mozdulatlanul. Az ajka nem mozdult, de az, a ki a szívekben olvas, megértette a néma fogadalmat és felelt reá Mártonnak némán, úgy, hogy csak ő értette:

— Helyesen cselekszel, Márton! Irgalmam, kegyelmem lesz a te cselekedeteden!

Korán reggel bement a kis lányhoz. Zsuzsi éppen öltöztette, Márton bácsi szeretettel szorította magához a gyermeket:

— Ma bemegyek a városba és hozok neked jó meleg ruhát. Aztán az én kis lányom leszel és úgy fogsz hívni engem, hogy: édes apám és többet nem vágyol a hideg temetőbe, úgy-e?

A kis lány átfonta két kis sovány karjával az öreg ember nyakát. Mindkettőjük szívébe öröm, békesség költözött.

A molnárlegény.

I.

Magas, széles vállú, tüzes szemű magyar ifjú állt a malom ajtajában. Köröskörül a mezőn már csönd volt mindenütt. Az emberek bevégezték napi munkájukat és otthon, csendes kis hajlékukban áldották az Isten jóságát, hiszen olyan dús, kövér esztendő ritkán van, mint a milyennel abban az esztendőben áldotta meg a jó Isten a magyart.

Az erdő felől egy őszbe csavarodott, deres fejű, hosszú bajuszú, zömök ember közeledett. A fiatal legény még mindig mereven bámult maga elé. Annyira el volt merülve gondolataiba, hogy észre se vette a közeledő öreg embert, ki pedig nem volt más, mint nemzeti Mátyás uram, a falu birája.

— No mi az, Pali öcsém? Talán bizony kevés búzát hoztak ma örölni a malomba?

A fiatal legény kissé elvörösödött, mosolyogni kezdett, mert hát Kinizsi Pál mindig elértette a tréfát és magyaros, józan gondolkozása mindig megismerte, hogy mi a tréfás évődés. Azt mindenki tudta, Kinizsi Pál meg legjobban, hogy Mátyás uram a legjobb

szívű ember a faluban. Tréfálni, évődni nagyon szeret, kivált ha lehorgasztott fejű, bús ifjút lát, de tanácscsal, segítséggel se fukarkodik, ha valaki hozzáfordul.

— No, Pali öcsém, hát csak ki vele, mi bajod? Ne legyen Mák István a nevem, ha nem próbálok rajtad segíteni. De hiszen tudod: néma gyerekek anyja sem érti a szavát. Te éppen ilyen néma gyerek vagy. Nem szólsz semmit, csak lehorgasztod a fejedet, lesütöd a szemedet. Ha nem ismernélek, hogy ki vagy, ha nem tudnám a boldogult édes apádról, a kit az Isten nyugtasson meg a haló porában, hogy milyen derék, becsületes, igazlelkű ember volt, hát már valami rosszat gondolnék.

— Nem, azt ne higgye, bíró uram, — vágott szavába a legény élénken.

— No hát akkor hol a baj, elő vele! Több szem többet lát. Aztán ezt az ősz haját se adja hiába az Úr Isten az embernek. Ez azt jelenti, hogy az öreg ember fejében több a tapasztalat, több a meggondoltság... No hát csak ki vele, Pali öcsém, mintha csak a meghalt édes apád állana veled szemben.

A legény nagyon meg volt illetődve. Éppen felelni akart, mikor a malom háta mögül egy fiatal, kopott ruhás vándor lépett elő. Valószínűleg hallotta a beszélgetés egy részét, most egyenesen Mák István uramhoz fordult.

— Bocsánatot kérek, nemzetes uram, ezen az úton jutok el a faluba?

— Igen, oda jutsz öcsém, csak menj egyenesen a jegenyefák mellett. Különben mi járatban vagy és kit keresel?

— Szegény vándorember vagyok és Kolozsvár felé iparkodom. Özvegy édes anyámat látogatom meg.

— Ez már szép dolog, ezt már szeretem hallani, — mondta a bíró örvendezve, — az anya megérdemli, hogy fáradjunk érte.

Most Kinizsi is közelebb lépett hozzá:

— Ha pihenni akar kegyelmed a faluban, nálunk jól megpihenhet. Nekem is özvegy édes anyám van. Olyan szeretettel fogja ellátni, mintha a tulajdon fia volna. Szálljon kegyelmed a mi házukba. Szegény, egyszerű hajlék, de szeretettel várja a vendéget. . .

A vándor figyelmesen nézte az ifjú arczát, éppen felelni akart, mikor Mák uram közbeszólt:

— Hohó, öcsém, nem oda Buda! Ez az ifjú ember engem szólított meg, következésképpen az én vendégem. De hogy meg ne sértselek, gyere át hozzám te is ma estére. Pali öcsém, egy pár pohár bor mellett majd elbeszélgetünk a te nagy búbánatodról.

— Búbánat, — vágott közbe az utas, — valóban, mikor az imént itt megálltam, mintha ilyesmiről hallottam volna beszélni. Gondoltam: talán sok dolga van Pali öcsémnek és ez veri le.

Pali elvörösödött. Mák uram meg hangosan kaczagni kezdett.

— A dolog leveri Palit? Hahaha? No hiszen, öcsém, te is eltaláltad! Hát nem tudod, hogy kivel állasz szemben? Kinizsi Pál ez, a falu legerősebb és legderekabb legénye.

— De bátyámuram, — mondta a legény szerényen.

— No, a mi igaz, azt mindig ki lehet mondani. Csak a hazug beszédért kell szégyenkezni az embernek. No de hát menjünk, mert reánk esteledett a sok tereferében.

— Nagyon megszomjaztam, — mondta az utas, — szeretnék egy pohár vizet inni.

Kinizsi Pál gyorsan beszaladt a malomba és egy pohár vízzel tért vissza.

Mikor kijött, hirtelen felkapta a nagy malomkövet és rátette a vizet, mint a tálczára szokták tenni és úgy nyujtotta át az utasnak.

Az utas egy pillanatig bámulva nézte a legény izmos karját, mely meg se rezzent, míg a szörnyű nagy és nehéz követ tartotta. Aztán levette a pohár vizet és kihajtotta.

— No, látod, fiam, — mondta Mák uram büszkén az utasnak, — ilyen legény Kinizsi Pál. Most már elhiszed, hogy nem a sok munka búsítja a lelkét.

II.

Mák István uram egyenesen házához vezette a vendégeket. Szép nagy fehér ház volt a bírói hajlék, éppen a falu közepén. A fürge háziasszony, mihelyest észrevette, hogy vendégek

érkeztek, kiment a konyhára. Nem telt bele félóra, már tele volt az asztal étellel és itallal.

— No, öcsém, — mondta Mák uram, Kinizsihez fordulva, — most már halljuk a nagy bánatod okát.

— Mirevaló erről beszélni, bátyámuram? Úgy sem lehet az én bajomon segíteni!

— Ej, ej, Pali barátom, — vágott közbe az idegen utas, — ez nem istenfélő magyar emberhez való bezzéd. Ilyen derék ép testben olyan gyöngé lélek lakik? Én is voltam már szomorú helyzetben, akár hiszik kegyelmetek, akár nem, esztendőig raboskodtam idegen országban, messze földön és az édes jó anyám folyton biztatott, bátorított, hogy a ki Istenben bízik, az sohasem csalatkozik. Nem is csalatkoztam, ime, itthon vagyok az édes, hazai földön.

— Helyesen beszélsz, fiam, — bólintgatott Mák uram — és okosan biztatott édes anyád. Igaz magyar ember sohasem csügged el semmiféle bajban. No, Pali öcsém, még mindig nem akarsz beszélni? Utóvégre még azt fogom hinni, hogy valami rossz fát tettél a tűzre.

— Ne higye, bátyámuram, — mondta Pali fellángoló arczczal — nem nyomja az én lelkemet semmiféle rossz cselekedet. De hogy félre ne magyarázzák szomorúságomat, inkább elmondok mindent. Az az én bánatom oka, hogy nagyon szeretnék katonának menni a Mátyás király hadseregébe. Egész nap arról

gondolkozom, egész éjjel arról álmodozom, de hiába...

— Ugyan-ugyan, — mondta az idegen utas, — hát miért nem csap fel kelmed, ha annyira vágyik a vitézi élet után? A király vezérei kapva-kapnak az ilyen szép szál, erős legényen. Ha jól tudom, éppen itt a közelbe táborozik Mátyás király egyik vezére, Magyar Balázs uram. Ha holnap reggel elindul kegyelmed, délre már el is éri a tábort.

— Nem indulhatok én sem holnap, sem holnapután, se soha, — sóhajtott Kinizsi Pál. — Ki gondoskodnék szegény, özvegy édes anyámról, ha én itt hagynám? Én vagyok az egyetlen gyermeke és éhen halna, ha én nem keresném meg a mindennapi kenyeret. Nem, ilyen áron nem kell a vitézi dicsőség, pedig, hej, de vágyodom utána! De hát mondja kegyelmed, nem volnék-e istentelen vétkes ember, ha itt hagynám édes anyámat a nyomorban, a szenvedésben? Kegyelmed bizvást megfelelhet kérdésekre, mert a mint mondja, szintén szegény özvegyasszony az édes anyja s így nagyon jól átérezheti az én nehéz állapotomat.

Az idegen utas felállt. Arczán mély meghatottság látszott, sötét csillogó szemében mintha egy könnycsepp csillogott volna.

— Igazad van, Kinizsi Pál, úgy beszéltél, mint igaz és becsületes emberhez illik. Itt a kezem, fogadj el barátodnak, nem fogod megbánni soha, hogy barátod lettem.

III.

Mák uram már korán reggel fent volt, mint a hogy jó gazdaemberhez illik. De lassan járt-kelt, még a pitvarban szogoskodó asszonyoknak is megmondta:

— Ne csacsogjatok, ne csipogjatok, hadd aludjon a szegény utas. Nagy útja van még Kolozsvárig, hadd pihenje ki magát házamban. Nagyon jóra való, derék fiúnak látszik. Hogyne, mikor olyan hosszú utat tesz meg gyalog, csakhogy az özvegy édes anyját lássa!

— De készíték is neki utra való — bólingatott Mákné asszonyom, — üres kézzel nem ereszttem el a háztól.

Mák uram még várt egy-két óráig, aztán mégis csak türelmetlen lett. Talán csak nem beteg a szegény fiú, hogy olyan sokáig alszik?

Nagy meglepetésére üresen találta a szobát, csak az ágyon talált egy levelet és egy nagy zacskót.

A levél Mák uramnak szólt, a bíró felbon-totta és ezt olvasta belőle:

Én, Mátyás, Magyarország királya, itt töltöttem egy estét és egy fél éjszakát Mák István bíró házában. A mit ebben a becsületes, magyar hajlékban láttam és tapasztaltam, az mind örömmel és megelégedéssel töltötte el szívemet. Szerettem volna élőszóval megköszönni a vendég-szeretetet, de sietnem kell édes anyám, Hunyady János özvegye: Szilágyi Erzsébet látogatására.

Ezennel elrendelem és parancsolom, hogy Kinizsi Pál induljon Magyar Balázs táborába. A vezér már értesülve lesz meneteléről. Ez a zacskó arany pedig adassék át özvegy Kinizsinének, hogy soha életében semmi szükségét, vagy hiányt ne szenvedjen, míg fia a hazáért forgatja kardját.

Mák István uram megilletődve hajtotta le a fejét, mikor a nagy király levelét olvasta. Aztán sietve ment át Kinizsiékhez az örömhirt megvinni. Az özvegy és fia fejére tette a kezét és áldással bocsátotta el házatól. Hogy az áldásnak foganatja is lett, azt mindnyájan tudjuk. Kinizsi Pál aranybetűkkel írta be nevét a magyar történelembe.

Otthon.

Torday Akos az esti gyorsvonaton érkezett meg. Bizony még jó két órát kellett a kocsin ülnie, míg a faluba jutott. De nem érzett ő most se fáradságot, se törődést, hiszen mindig frissnek, vidámnak, ifjunak érezte lelkét, valahányszor hazaérkezett.

Ahon ni! Hiszen már itt vagyunk a közelben. Itt van a kis patak, melynek partján annyiszor keresett kavicsot a hugával. Évikével együtt. A méltóságos úr önkéntelenül nagyot sóhajt, de régen volt az, Istenem, de régen! Több mint harmincz esztendeje. Am azért a patak most is olyan víg csobogással siet előre útján és a gömbölyű kavicsok most is ott fészkelnek a parton. Ej, bizony csak a kis kékruhás Évike hiányzik innét. De hát most hirtelen kibuvik a fűzfák közül és hangosan kaczagva a nyakába borul úgy, mint régen.

Torday Akos elfordítja fejét és halkán mondja magának:

— Ez az édes hazai levegő mindig elszédíti a fejemet. Egy pillanatra mindig gyermeknek látom magamat. Most is Évikét vártam, mintha nem tudnám, hogy húsz éve itt fekszik a csöndes kis temetőben.

Es szeme könnybe lábad, a mint a domboldalon levő csöndes falusi temetőt nézi. Itt fekszik Évike s itt akar nyugodni ő is, ha majd az Úr Isten magához szólítja. Hiszen bármióta élt is a városban, a szíve, a lelke idetapadt ehhez a kicsike kis faluhoz.

Hogy fognak örülni a gyermekek, ha ide hozom őket, gondolja magában. És képzeletében feltűnik a csinos kis ház, a melyet a falu közepére építtetett.

Itt fognak ezután nyaralni mindig a nagypapa és a nagyanya mellett. Vajjon mit csinál majd örömeiben Jolánka, ha meglátja a szép virágos kertet? Hiszen az a kis lány él-hal a virágért. Hát még Pista, a kit az idén megtanítunk lovat hajtani. Lesz öröm, lesz vígasság az egész nyáron!

A kocsi egyet fordúl és Torday Ákos látja már a falu tornyát. Hej, ha a jó öregek tudnák, hogy ki közeledik a poros országúton! De Torday Ákos nem írta meg előre, hogy jön. Nem akarta, hogy az öregek fárasztásuk magukat a készülődéssel. Úgy jó neki minden, a hogy van, s minél egyszerűbben van, annál jobb. Csakhogy ezt az édes anya nem akarja elhinni. Ha előre tudja jövetelét: reggeltől-estig süt-főz a fia számára. Mert hát az nagy úr ám Budapesten s finom jó ételekhez van szokva.

A kocsi megáll és Torday Ákos sírva, nevetve szorítja magához édes anyját.

— Édes jó fiam, miért nem írtál előre?

— Mert nem akartam, hogy édes anyám fáradjon értem. Hivatlan jöttem, váratlan jöttem, de azért nem löknek ki, úgy-e?

— Fiam, édes jó fiam... Az Isten áldjon meg, hogy ilyen jó vagy szegény öreg szülőidhez.

— Ne beszéljen így, édes anyám, mert akkor azt hiszem: nem szeret. Az oktalan állatnál is kevesebbet ér az az ember, a ki szülőiről csak egy perczre is meg tud felejtkezni. De hol van édes apám?

— Oda át van nálatok, az új házban.

Torday Akosnak olyan különösen hangzik ez. A nálatok: az ő nála van. Az új ház: az az ő háza.

Csak egy kis kapu választja el az öregek portájától. Ott állnak a csínos nyaraló előtt s nézegetik.

Az öreg asszonynak köny gyűl a szemébe.

— Hát igazán nem tudják az unokáim, hogy a ház felépült?

— Nem tudnak azok semmit, édes anyám, meglepetésnek készült?

A kertben ott áll a nagyapó. A mint meglátja fiát, hozzásiet és megöleli. Közben mintha valami szerszámokat dugott volna a bokrok alá.

— Mit dolgozik itt, édes apám?

Az öreg ember zavarba jön egy perczre, még el is pirúl, Az ő nyílt, tiszta életében oly ritkán kellett titkolóznia, hogy bizony nem igen

ért ehhez a mesterséghez. Nem is erőlteti hát a dolgot, hanem elkaczagja magát:

— No, ha már rajtakaptatok : hát bevallom. Én is meglepetést készítettem az unokáimnak. Mikor te, Akos fiam, kicsi voltál s még szegény Évi hugod is élt, a kertben egy kis házikót ácsoltam össze nektek. Éppen csak akkora volt, hogy be tudtatok bujni, de ti elneveztétek Tündérországnak. Este mindig elmondtátok nekem, hogy milyen szép dolgokat láttatok Tündérországbán. Bolondos gyermekek voltatok, de nekem mégis jól esett a dolog... És azt gondoltam, hátha az unokáim is szeretnek Tündérországbán járni és egy kis házat kalapálok össze nekik.

Félrehajtotta a bokrétát s ime, fehér deszkából összeállítva ott volt a kis ház. Szakasztott mása annak a kis háznak, melyben harmincz évvel ezelőtt Torday Ákos Évikével Tündérországot játszott. Torday érezte, hogy szemét forró könnyzáró borítja. Lehajolt és megcsókolta az édes apja kezét.

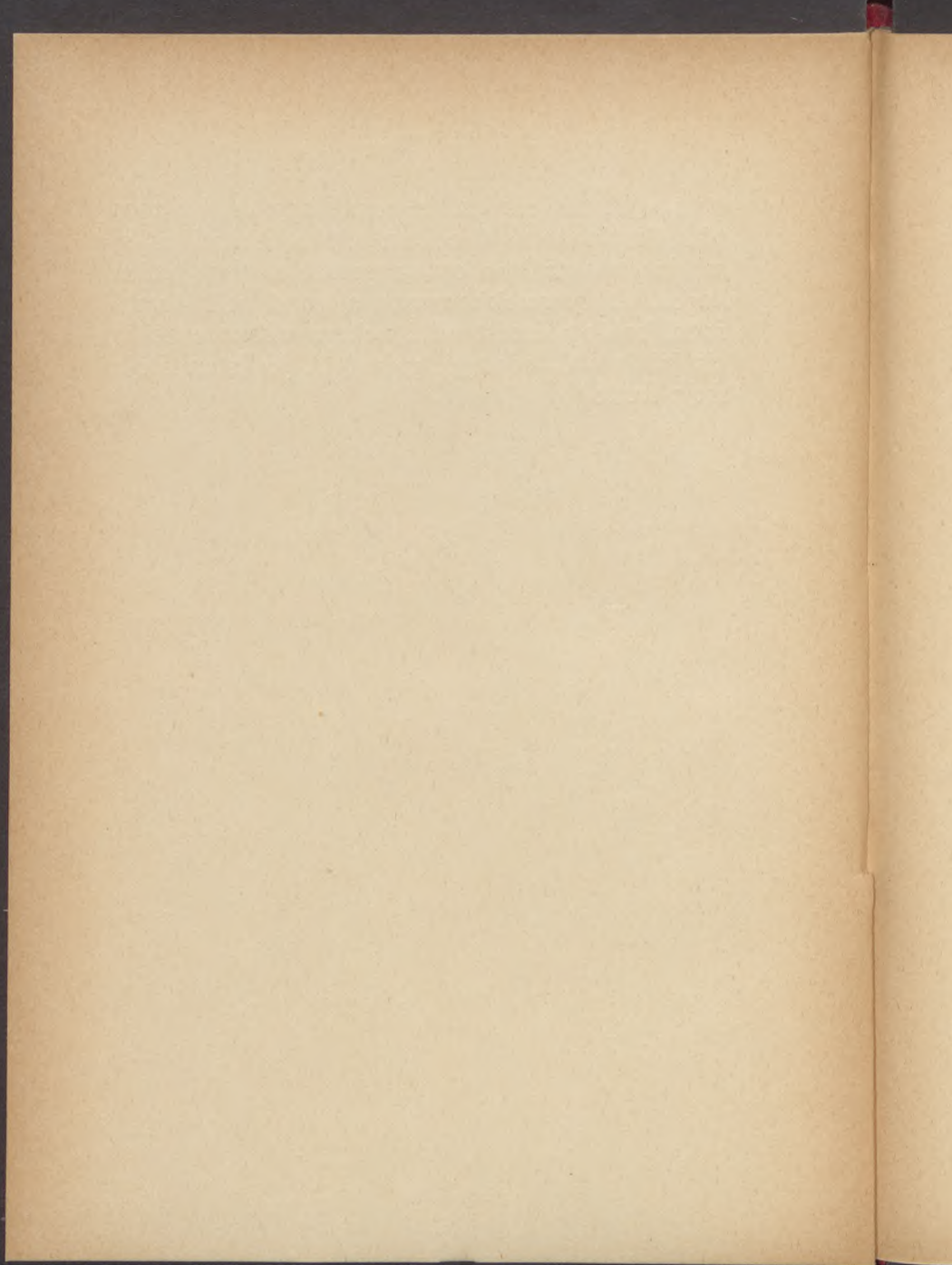
— Köszönöm, édes jó apám! Köszönöm, hogy felépítette az én Tündérországomat.

— Nem a tied ez, fiam, — csóválta fejét az öreg ember. — A tied összeomlott már harmincz esztendeje. Ez az unokáimé.

— De itt, maga mellett állva, édes jó apám, újra gyermek vagyok, újra gyermek lettem. A legszebb napjaim emlékét varázsolta vissza ezzel a házikóval. Látni fogom a gyermekeimet

benne játszani és azt hiszem, hogy én játszom ott. Mesélnek majd nekem a tündérekőről és én megint visszaálmodom magamat a régi letűnt korba. A gyermekkoromat, a gond nélkül való édes, boldog érzést adta nekem vissza ezzel a kis házikóval, édes jó apám! A jó Isten áldja meg érette!

Az igazi imádság.

Anyuska már három nap óta forró lázban feküdt és Klárika kétségbeesetten járkált künt a nagy kertben.

A beteg szobájából kiküldték, hogy a szenvedőt ne zavarja semmi. Olyan nehéz volt a szíve, mikor elvezették édes anyja betegágyától, de az orvos bácsi szava parancsolat és Klárika lehajtván fejét, némán engedelmeskedett.

Most künt járkált a kertben és szomorúan nézett körül. A nap vidáman ragyogott, a madarak élénken csicseregtek, a virágok nyájasan mosolyogtak Klárikára. De a kis leány mindebből semmit se vett most észre. Sőt mintha bántotta volna lelkét ez a nyári verőfény és vidámság. Szinte lelketlenségnek tartotta, hogy minden oly derült, vidám, virágzó, míg az ő édes anyja betegen szenved szobájában.

Körülnézett és fölemelte szemét a kéklő égboltozatra. Ott, ott fent lakik az, a ki segíteni tudna nagy bánatán. Klárika sok imádságot tudott. Imádkozni kezdett, de csodálatosképpen most egyik imádság se fejezte ki azt, a mit szíve akart; összetette kezét és halkan mondta többször egymás után:

— Edes jó Istenkém, gyógyítsd meg az én édes anyuskámat!

De hiába, még mindig igen nyugtalan volt és tétova léptekkel járt fel s alá a kertben. Egyszerre csak egy erszény hullt ki a zsebéből. Fölemelte és egy perczig kábultan nézegette, mintha nem is tudná, hogyan került oda! Mióta édes anyja beteg volt, mindig ilyen különös kábultságban élt, Néha-néha úgy érezte, mintha vasmarok szorongatná a szívét.

De lassankint eszébe jutott, hogy ebbe az erszénybe tette megtakarított pénzét. Elhatározta, hogy ha jobban lesz édes anyja, pompás déli virágot vesz érte és földiszíti vele a lábbadozó szobáját. Önkéntelenül is számolgatni kezdte, hogy mennyi pénz van erszényében. Mikor a kert ajtajához ért: egy sápadt kis leányt látott a kerítés külső oldalához támaszkodva.

A kis leány arcza halvány volt és fekete, kopott ruhája tele volt folttal. Látszott, hogy gondos, szerető kéz rakta ezt a sok foltot a ruhára, de az is látszott, hogy a kelme alig bírja már a sok javítást. Sok helyütt vásott volt és néhol már a tű után szakadt mindjárt. A gyermek szomorú, epedő pillantással nézett be a szép kertbe, de a mikor Klárikát meglátta, ijedten visszahúzódott.

Klárika látta a kis lány arczán a rémületet és rögtön megszólította:

— Miért szaladsz tőlem?

— Én nem szaladok, csak. . .

— No mit akarsz? Mondd ki bátran.

— A maguké ez a szép kert?

— A mienk.

Csönd volt egy pillanatig, aztán megint Klárika kezdte:

— Miért jársz fekete ruhában?

A másik gyermek szemét elöntötte a könny: .

— Mert az édes apám meghalt.

Klárika belenézett a könnyező szempárba és érezte, hogy az ő szeme is nedvesedni kezd.

— Régen halt meg? — kérdezte halkán, mintha a hangos szó sérteni találná a gyermek lelkét.

— Egy félesztendeje.

Megint hallgatak, aztán megint Klárika kérdezett:

— Hol laktok?

— Oh mi messze lakunk, arra lefelé a külső részben. Ma is csak azért jöttem be ide, mert az édes anyám beküldött a keresztapához. Visszafelé aztán megálltam ez előtt a kert előtt, arra gondoltam. . .

— Mire gondoltál?

— Hogyha kaphatnék innét egy szál virágot. Édes anyámnak ma van a születése napja. Úgy szeretnék neki vinni valamit, ha csak egy szál rózsát is.

Klárika hirtelen kinyitotta a kert ajtaját.

— Gyere be és szedj annyi virágot, a mennyit csak akarsz.

A kis leány szomorú arczán mosoly futott végig. Bement a kertbe és pár percz alatt csinos, kis bokrétát szedett össze.

Kláríka csak nézte, hogy dolgozik.

— Van még több testvéred?

— Hárman vagyunk. Az édes anyám varr, hímez és abból tart el bennünket. Nagyon sokat kell neki dolgozni, néha éjszaka is dolgozik.

Kláríka a saját édes anyjára gondolt, a ki ott gyötrődik fent a betegszobában. Megint imádkozni akart érte, de megint nem találta el mit kell mondania? Csak nézte a derült eget, a pompázó virágokat, a kósza napsugárt s az a láthatatlan vaskéz megint szorongatni kezdte a szívét.

Egyszerre pillantása az erszényre tévedt, a melyben megtakarított pénzét tartotta. Hirtelen nagyot sóhajtott, mintha megkönnyebbült volna összeszorúlt szíve és átnyújtotta az erszényt a kis leánynak.

— Vidd haza ezt az édes anyádnak. Mondd meg neki, hogy tiszteltetem és használja fel a pénzt arra, a mire legnagyobb szüksége van.

Az idegen gyermek, félve, ijedten nézett reá és nem mert az erszény után nyúlni, de Kláríka erővel a markába nyomta:

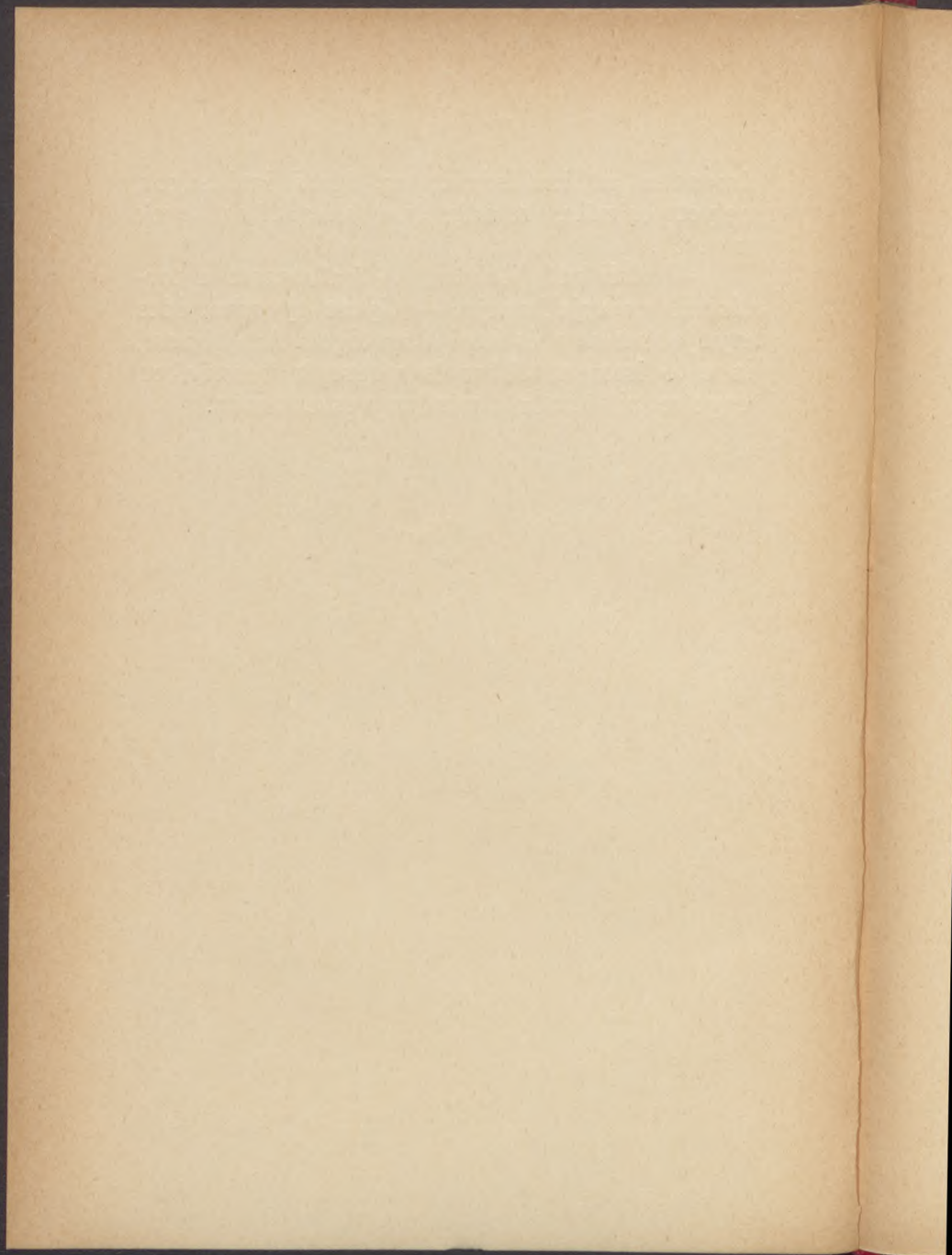
— Menj, menj és a jó Isten áldjon meg!

Hirtelen homlokon csókolta a kis leányt és elfutott. A szíve csodálatos módon megenyhült. Bizalommal, áhítattal nézett fel az égre. Egy szót se szólt, csak nézett, nézett! . . . Ő már

elmondta az imádságát; az igazi imádságot, melyet mindig, mindig meghallgat az egek ura . . .

— Klárika! Klárika, — hallatszott a tornáczról az apja hangja. — Gyere gyorsan, édes anya jobban van és látni akar téged. Azt hiszem, ha a jó Isten továbbra is megsegít bennünket, reggelre túl leszünk minden veszedelmen.

Erzsike.

— Már megint czukrot eszel, Erzsike, —
pirongatta meg anyus azt a kis lányt, a ki le-
sütött szemmel állt a gyermekszoba közepén.

— De édes anyuskám, hiszen Mariska né-
nitől kaptam tegnap 20 krajczárt, a mért segí-
tettem neki a befőttes üvegeket elrakni.

— És azért rögtön czukrot kellett venni?

— De hát mit tegyek a pénzemmel?

— Ejnye, Erzsikém, hát igazán így áll a
dolog: az én kis lányom nem tudná haszno-
sabbra költeni a zsebpénzét?

— Hiszen mindenem megvan, a mi csak
kell.

— Igen, mert édes apád meg én, mindent
megteszünk érted. De hát neked, édes Erzsikém,
soha sem jut eszedbe, hogy nem minden gyer-
mek él ám ilyen szerencsés, boldog életet.

— Én, én igazán nem tudom...

— No, jól van, Erzsikém, — mondta édes
anya szeliden megsimogatva a kis leány fejét.

— Majd ha ma délután sétálni megyünk, nem
a ragyogó belváros felé tartunk, hanem másfelé.

— Ott is lehet majd vásárolni? — tudakolta

Erzsike élénken. — Magammal vigyem a zseb-pénzemet?

— Mindenesetre hozd el. Hogy aztán hogy fogod felhasználni, az tetőled függ.

Erzsike délután alig várta a rendes sétaidőt. Nagyon kíváncsi volt, hogy vajjon hová vezeti őt az édes, jó anyuska?

Egyenesen a ligetnek tartottak. Ott aztán anyus hirtelen befordult egy mellékutczába. Alig mentek pár lépést, mikor édes anya megállt egy nagy barna ház előtt. A ház földszintjén egy kivilágított bolt tűnt Erzsike szemébe. A bolt előtt pedig sápad-arczu, rongyos ruháju gyermekek álltak. Mindegyik gyermeknek egy kis bögre volt a kezében.

— Hol vagyunk? — álmélkodott Erzsike.

— Mindjárt megmondom, kis leányom. Ebben a boltban ingyen osztogatnak tejet meg kenyeret, ezeknek a szegény, éhes gyermekeknek, kiknek talán ez a kis tej és kenyér egész napi táplálkozásuk,

— És ki adja nekik a tejet meg a kenyeret? — tudakolta Erzsike részvétellel.

— Jóságos, nemeslelkű emberek, a kiket nem tesz keményszívűvé az a tudat, hogy nekik megadott a jó Isten mindent, a mire szükségük van. Ők főlöské, sőt néha maguknak is szükséges filléreiket szívesen ajándékozzák azoknak, kiket az Isten nem látott el olyan bőven földi jóval, mint őket. Látod, kis leányom, itt ezt a nagy szívalakú gyűjtő szekrényt? Ide dobja az

ember azt a pénzt, a mit a szegény, éhező gyermekeknek szánt. S a pénzből tej és kenyér válik, sok-sok ezer gyermeket ment meg az éhenhalástól. Mit gondolsz: van-e valami, a mi olyan gyorsan jutna fel a jó Isten trónusához, mint a hálaadó gyermeki imádság, a mit a jóságos emberbarátokért küldenek föl az égbe?

— Oh, édes anyuskám, ha én ezt tudtam volna, — mondta Erzsike könnyes szemmel nézegetve a halvány, szenvedő gyermekarczokat. — Most érzem csak: milyen rossz voltam én, mikor magamon kívül nem tudtam másra gondolni. Mert az én szülőimet jó móddal áldotta meg az Isten, azt hittem, hogy minden gyermek olyan sorsban él, mint én.

Édes anya boldogan hajolt le Erzsikéhez:

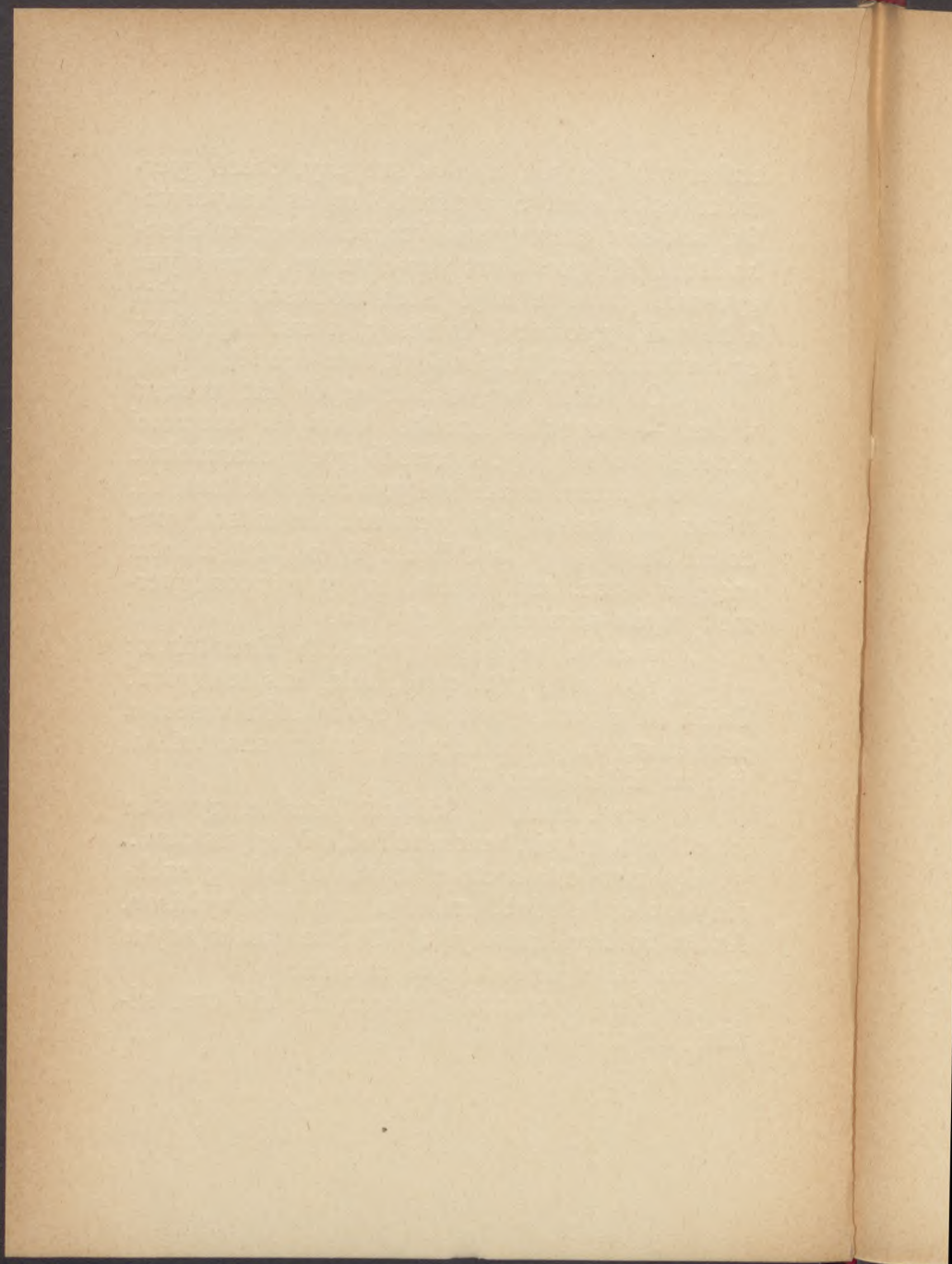
— És most, mit csináljunk, kis leányom? Talán itt a sarki boltban csokoládét veszel a pénzedért, vagy besétálunk a belvárosba, valami újfajta játékot nézni?

— Nem, nem, — kiáltott Erzsike, gyorsan letörölve könnyeit, hanem tudod, mit, anyuskám...

Gyorsan odalépett a szívalakú bádog szekrényhez és beledobta minden pénzét a nyíláson. Aztán boldog mosolylyal öltötte kezét anyus karjába és elgondolkozva mondta:

— Úgy-e, ezentúl gyakran fogunk erre sétálni, anyuskám?

A falu.

Szép, vidám tavaszi nap ragyogott az égen. Elek kinézett az utczára és odaintette az ablakhoz Sárikát.

— Nézd csak, nézd csak, mennyi ember!

Csakugyan, a szép, tavaszi verőfény mindenkit kicsalt az utczára. Sárika egy perczig ott bámulta a hullámozó, tolongó emberáradatot, de aztán összecsapta a kezecskéjét.

— Bánom is én, hogy ki járkal az utcán és ki nem, én csak annak örülök, hogy megyünk nagyapáékhoz és a husvéti szünidőt ott töltjük falun.

Elek átfogta hugocskája derekát és ugyan csak megpörgette néhányszor. Sárika nevetett is, duzzogott is, míg végre hirtelen eszébe jutott valami:

— Jaj, jaj, ereszs el csak, de gyorsan... gyorsan... elfelejtettem a labdámat bécsomagolni.

— Tudtam, hogy valamit elfelejt Szeleburdi kisasszony, — nevetett Elek — ez már rendszeren így van nálunk, mindig az utolsó perczben jut eszébe valami...

Sárika ezt már nem hallotta, gyorsan befutott a szobába és betette a labdát a csomagba. De ideje is volt, mert a kocsi már lent várta őket, sietni kellett a vasúthoz, hogy el ne késsenek.

Egy negyedóra múlva már ott ültek a vasúti kocsiban. A gyermekek arczán boldogság ragyogott. Csak néha-néha mozgolódtak türelmetlenül. Édes anyjuk mosolyogva figyelmeztette őket, ha túlságosan izgékonyan mozogtak helyükön.

— De mikor már úgy szeretnénk ott lenni, anyuskám, — mondta mind a két gyermek egyszerre.

— Ott lesztek nemsokára. Nagyapa bizonyosan már künt a nagy kert ajtajában vár bennünket a nagyanyával. De a nagy kertben még, sajnos, nincsen gyümölcs.

— Az nem tesz semmit, kiáltotta hirtelen Elek, — de legalább látjuk a fákat és megöleljük őket mind, mind.

Egyelőre csak kis hugocskáját ölelte át a fák helyett. Sári nevetett és összecsapta apró kezecskéit. Anyus mosolygott, csak az apa ült elgondolkozva helyén.

— Miről gondolkozol, édes jó apuskám, — kérdezte Elek halkán, félt, hogy apjának rossz kedve van és a nagy mulatozással talán terhére vannak.

— Ne aggódjál, kis fiam, nincs semmi bajom, csak mulassatok, kaczagjatok. Nevetésetek oly

édes viszhangot ver föl a szivemben. Az imént azonban egy utazás emléke ébredt fel a lelkemben, egy utazásé, melyet mint tizennyolcz éves serdülő ifjú tettem.

— Beszéld el, apa, — kérte Elek. Sárika nem szólt semmit, csak kedveskedve hajtotta apja vállára fürtös fejét. Apus megsímogatta a két gyermek haját, aztán beszélni kezdett:

— Édes anyátoknak már egyszer elmondtam ezt a dolgot. Ezelőtt húsz esztendővel kerültem föl Budapestre. Szülőim vagyonos, gazdálkodó emberek voltak, de néhány évi rossz termés nagy bajba sodorta őket. Édes apámnak el kellett adnia birtokát és anyámmal együtt felköltözött Budapestre. A ki nem tudja, hogy az igazi gazdálkodó ember mennyire össze van növe a földdel, a melyen élt, annak sejtelve sem lehet arról a bánatról, mely szülőim szívét gyötörte. Előttém titkolni szerették volna a szenvedést, de én úgy olvastam lelkükben, mintha csak nyitott könyv lett volna. Nem is csoda: azok a jóságos, becsületes, egyenes lelkek hírből sem ismerték a tettetést. Apám homlokára mély barázdát szántott a gond és a szenvedés. Édes anyám minduntalan elfordult, hogy ne lássam, mikor omló könnyeit törölgeti. Én ott ültem velük szemben, szívesen odaadtam volna az utolsó csöpp véremet, hogy segítsek rajtuk. De hogyan, hiszen még magam is pályám legelején álló fiatal ember voltam! Akkor tettem le az érettségi vizsgálatot és a kezdet nehézségei áll-

tak előttem. És mégis szent fogadást tettem magamban, hogy életemnek legfőbb célja lesz a birtok visszaszerzése. Isten segítségét kértem szándékomhoz és mikor magamban elmondtam fogadalmamat és imámat, úgy éreztem, mintha aczélból volna a testem, lelkem.

Dolgoznom, küzködnöm kellett, keservesen megszolgálva minden falatot. Szülőimnek maradt valami kis pénzük, de az csak arra való volt, hogy az ő életüket biztosítsa. Én szilárdul elhatároztam, hogy nem fogadok el tőlük semmit, nehogy öregségükre pénzecskéjük teljesen elfogyjon. Sokat dolgoztam, sokat nélkülöztem, de higgyétek el, most fájna a lelkemnek, ha másként lett volna a dolog. Csak annak van becse az ember előtt, a mihez nehéz és becsületes munka útján jutott. Egészséges, erős, munkabíró ember voltam, jól haladtam pályámon. Sokszor csodálkoztak ismerőseim, hogy miért vagyok olyan takarékos, hisz jövedelmemből élhetnék kényelmesebben? Ők nem tudták, mert hiszen senki sem tudta, hogy egy kis tiszaparti falun jár az eszem. Abban a kis faluban van egy szép, nagy, fehér ház, meg egy nagy árnyékos kert. Azt a házat, azt a kertet akartam én! Hogy egy szép napon kézenfogva öreg szülőimet azt mondhassam nekik: „Ime, hazahoztalak benneteket“.

— És mikor ezelőtt öt évvel csakugyan sikerült a birtokot visszavásárolnom, mikor nagyapát és nagyanyát hazavezethettem az ősi haj-

lékba, akkor térden állva adtam hálát a jóságos Istennek, hogy megengedte nekem fogadalmam teljesítését. Az imént is, mikor elgondolkoztam, az én régi utazásom járt az eszemben és az, a mi azóta történt. Ugy érzem, hogy a jó Istennek ritka kiválasztott embere vagyok, mert jegyeztétek meg, gyermekeim, nincs szebb dolog, mint valami nemes célú tűzni ki magunknak pályánk kezdetén és nincs boldogítóbb érzés, mint a nemes célú megvalósulva látni.

A gyermekek könyes szemmel csókoltak kezét apjuknak, anyjuknak. A vonat fűtyölt, prüszkölt, sípolt, végre megállt, A gyermekek vigan ugráltak le a lépcsőn, de nem úgy volt ám, a hogy édes anya mondta: nagyapa már a vasútnál várta őket, egymásután szorítva szívéhez a kedves vendégeket. Aztán fel a kocsira. Elek a bakra ül, még könyes a szeme, de azért átveszi a kocsis kezéből a gyeplőt és olyan erős kézzel fogja, hogy a nagyapónak csak úgy sugárzik az arcza az örömtől:

— Ezt a fiút a jó Isten is gazdálkodónak teremtetete.

Jó kedvvel mennek végig a kis falun, hol mindenki barátságos mosolylyal köszönti őket. Egyszerre csak ott vannak a nagy kertnél. A kertajtóban várja őket egy piros arcú, őszhajú öregasszony, messziről nyujtogatva eléjük kezét:

— Én édes jó gyermekeim, én kedves kis unokáim!

TARTALOMJEGYZÉK.

	Oldal.
Piroska mesét olvas	3
Három kis leány	7
Márton bácsi	13
A molnár legény	17
Otthon	25
Az igazi imádság	31
Erzsike	37
A falú	41

LENGYEL LAURA

ifjusági könyvei:

	Ára korona
A virradat napja.	
Történeti elbeszélés képekkel ---	1.50
A kis Zsolnay László	
és más történetek --- --- ---	.50
Egy kis diák levelei --- --- ---	.50
Magyar hősök.	
Történeti elbeszélés képpel ---	1.—
Magda története.	
Ifjusági regény --- --- ---	1.60

145.	Lampérth Géza. Három pápai diák bala-	
	toni kalandozásai. Első utazás...	— .60
146.	Második utazás	— .60
147.	— Pápai diákok kalandozásai a Bakonyban	— .60
148.	Gárdonyi Géza. A nagyapó tréfái. Negye-	
	dik gyűjtemény	— .60
149.	— Ötödik gyűjtemény	— .60
150.	Garády V. Mi van a tengerben?	— .60
151.	Sebők Zs. Kossuth Lajos	— .60
152.	Egri György. Mátyás király	— .60
153.	Brunovszky. Találós mesék. I. gyűjt.	— .60
154.	Egri György. Történetek az egri várból	— .60
155—156.	Gárdonyi G. Nevetős könyv	1. 20
157.	— A zöld erszény	— .60
158—159.	— Emlékezetes napok a magyar tört.-ből	1. 20
160.	Thirring Gusztávné. Apró történetek	— .60
161.	Andrássy L. Aranyvirág	— .60
162.	— Ceruza király iródeákja	— .60
163.	Tábori R. Dezsőke pályát cserél	— .60
164—165.	Sebők Zsigmond. Városi cica falun	1. 20
166—167.	Krúdy Gy. A komáromi fiú	1. 20
168—170.	Sas Ede. Ahol a golya fészkel	1. 80
171—173.	Tábori R. Sztropka János	1. 80
174.	Lengyel Laura. Egy kis diák levelei	— .60
175.	— A kis Zsolnay László és más történetek	— .60
176.	Krúdy Gyula. Két vándor. Elb. kép.	— .60
177—178.	Sas Ede. Kurucok csillaga. (II. Rákóczi Ferenc.) Történeti elbeszélés képekkel	1. 20
179.	Sebők Zsigmond. Cserebogár urfi a ten-	
	geren. Képekkel	— .60
180.	Sebők Gyula. A gyöngyhuszár. Képek.	— .60
181.	— A hős nyulaeska. Képpel	— .60
182.	— Cicáról — nyulról. Képpel	— .60
183.	Garády Viktor. Kerek erdő. Történetek,	
	képek az állatvilágból. II. gyűjt. Kép.	— .60
184.	Krúdy Gyula. A dévényi fazekas. Képpel	— .60
185—187.	Tábori Róbert. Görbe hegyek országa.	
	Képekkel	1. 80
188.	Lampérth Géza. Elmult idők-ből. Törté-	
	neti rajzok. Második gyűjtemény	— .60
189—190.	Lőrinczy György. A bizófalvi harang	
	szava. Elbeszélés. Képekkel	1. 20
191.	Móra István. Katóka könyve. Mesék ver-	
	sek képekkel	— .60
192.	Gárdonyi G. Mindentudó Gergely bácsi	
	második könyve. Képekkel	— .60
193.	Benedek Elek. Elek apó meséi. II. gyűjt.	— .60
194.	Gárdonyi Géza. Tihanyi Pista. Képekkel	— .60
195.	— Bolond Istók. Képekkel	— .60
196.	Perényi Lajos. A hazáért. Hazafias elbe-	
	szélések. Képpel.	— .60
197.	Gegus Ida. Tündérmesék III. gyűjtemény	— .60
198.	Sebők Zsigmond. Falusi cica a városban.	
	Képekkel	— .60
199.	Krúdy Gy. Robinsonok a Kárpátok között	— .60

200.	Egri György. Jókai Mór élete	— .60
201.	Havas István. Az ihácsi kis kakas. Elbeszélések, képpel	— .60
202.	— Csipkerózsák. Versek	— .60
203.	Herman Ottóné. Ők ketten. Mesék, elbeszélések, képekkel	— .60
204—206.	Lengyel Laura. A virradat napja. Tört. elbeszélés, képekkel	1.80
207.	Pósa Lajosné. Olvassuk csak. Elbeszél.	— .60
208.	Havas Mihály. A hősök. Hazafias elbeszélések, képekkel	— .60
209.	Egri György. Igaz is, nem is. IV. gyűjt.	— .60
210.	— V. gyűjtemény	— .60
211.	Kiszely R. Képek a nagy természetből	— .60
212—213.	Sas Ede. A virágok költője, képekkel	1.20
214.	Krúdy Gyula. Előre. Hazafias elbeszélések, képekkel	— .60
215.	Sebők Zs. Utazás tündérországba. Mesék	— .60
216.	— Pattogatott kukorica. Mesék	— .60
217.	Dingha Béla. Kókumfitty király országa	— .60
218.	Gaal Mózes. A szurtos kis inasról	— .60
219.	Benedek Elek. Elek apó meséi. III. gyűjtemény	— .60
220—221.	Lampérth Géza. Hű a koporsóig. Történeti elbeszélés Rákóczy korából. Kép.	1.20
222.	Lőrinczy György. Mátyus földjén. Elbeszélés képpel	— .60
223.	Barta Irén. A csillagok között. Képpel	— .60
224—225.	Dingha Béla. A krencsi erdő meséi. Kép.	1.20
226.	Gyökössy Endre. Palkó Debrecenben	— .60
227—228.	Lengyel Laura. Magyar hősök. Történeti elbeszélés képpel	1.20
229.	Móra Ferenc. Falun, városon	— .60
230.	Józsa Antal. Hóvirágok	— .60
231—232.	Pósa Lajos. Világszép nádszál kisasszony. Mese, képekkel	1.20
233.	Pósa Lajos. Muzsikál a rajkó és más történetek. Képekkel	— .60
234.	Pósa bácsi meséskönyve. I. gyűjt. kép.	— .60
235.	Pósa Lajos. Mese a kis kanászról. Kép.	— .60
236.	Pósa Lajos. Baba történetek. I. gy. kép.	— .60
237.	Pósa Lajos. Baba történetek. II. gy. kép.	— .60
238—240.	Pósa bácsi meséskönyve. II. gyűjt. kép.	1.80
241—242.	Pósa Lajos. Czini-czini. Képekkel	1.20
243.	Pósa Lajos. Marczy vitéz. Képekkel	— .60
244.	Pósa bácsi meséskönyve. III. gyűjt. kép.	— .60
245—246.	Pósa bácsi meséskönyve. IV. gyűjt. kép.	1.20
247.	Pósa Lajos. Kaczor király. Képekkel	— .60
248.	Pósa Lajos. Csali mese. Képekkel	— .60
249—250.	Pósa Lajos. Bandi álma. Abroszka, bárányka, botocska. Két mese, képekkel	1.20
251.	Sebők Zsigmond. Tilinkós Lajkó	— .60
252.	Havas István. Magyar fiúk. Tört. elbesz.	— .60
253.	Benedek Elek. Elek apó meséi. IV. gyűjt.	— .60
254.	Thirring Gusztávné. Apró mesék. Kép.	— .60

255.	Figura bácsi mókái. Összegyűjt. Kiszely Róbert	— .60
256.	Kövér Ilma. A vitorlás hajó	— .60
257—259.	Abonyi Árpád. Magyar fiuk Afrikában. Regényes elbeszélés. Képekkel	1.80
260.	Lengyel Laura. Piroška mesét olvas	— .60
261.	Sebők Zsigmond. A doktor úr. Képekkel	— .60
262.	Lőrinczy György. Magyar dicsőség. Kép.	— .60
263.	Dingha Béla. Ákom király baja. Kép.	— .60
264.	— Böske a léghajón. Képekkel	— .60
265.	Lőrinczy György. Kis diákjaim	— .60
266—267.	Jávor Anna. A tárnoki csodakút. Képek.	1.20
268.	Egri György. Igaz is, nem is. Mesék, történetkék. Hatodik gyűjtemény	— .60
269.	Dingha Béla. Szivenines királyfi. Képek.	— .60
270—272.	Havas István. A várkúti fiuk. Történet a mai időből. Képekkel	1.80
273.	Lőrinczy György. Túl a sövényen	— .60
274—275.	Sas Ede. Gyárfás vitéz. Történeti elb. Kép.	1.20
276.	Egri György. Igaz is, nem is. Mesék, történetkék. Hetedik gyűjtemény	— .60
277.	Dingha Béla. A kis tűzér. Képekkel	— .60
278.	Lőrinczy György. Mikszáth Kálmán élete	— .60
279—281.	Havas István. Új szavalókönyv	1.80
282—284.	Sebők Zs. Mackó úr vendégei. Kép.	1.80
285.	Herman Ottóné. Két kicsi tót. Képekkel	— .60
286.	— Kicsibaj. Képekkel	— .60
287—289.	Móra Ferenc. Rab ember fiai. Elbeszélés. Képekkel	1.80
290.	Sebők Zsigmond. Hogyan ne beszéljenek a gyerekek	— .60
291—293.	Jókai Mór. A rózsák szigete. Elbeszélés. Képekkel	1.80
294.	Havas István. A tarkói idegen. Elb. Kép.	— .60
295.	Brunovszky Rezső. A találós mesék kincsesháza. 2. gyűjtemény	— .60
296.	— Válogatott magyar közmondások	— .60
297—298.	Gyökössy E. Ki szereti a népet. Elb. Kép.	1.20
299—300.	— Hazavándorlók. Elbeszélés. Képekkel	1.20
301.	Dingha Béla. Csiribiri herceg. Mesék	— .60
302.	Egri György. Igaz is nem is. 8. gyűjt.	— .60
303—304.	Lőrinczy György. Az igmándi bég. Képek.	1.20
305—306.	— A kawai fűzfák. Képekkel	1.20
307.	Balla Ignác. Tréfaország. I. gyűjt. Képek.	— .60
308—310.	Sebők Zs. A bogarak háboruja. Képek.	1.80
311.	Balla Ignác. Tréfaország. II. gyűjtemény. Képekkel	— .60
312.	— Tréfaország. III. gyűjtemény. Képek.	— .60
313.	Tányértalpu koma a fotografusnál és más elbeszélések. Tréfák a legkiválóbb magyar íróktól. Sok képpel	— .60
314.	Havas Mihály. Hirvirágok	— .60
315.	Lőrinczy György. Amit a kender mesél	— .60
316.	Havas István. Csodálatos paripa	— .60
317.	Dingha Béla. A tarisznys király	— .60

